

Program konzultačního dne 6. června 2024

Úvodní slovo Leony Gergelové Šteigrové

- **Desatero důstojného zacházení s tělem zemřelého** (Marek Hanák)
- **K procesu tvorby metodického doporučení ministerstva zdravotnictví k zacházení s tělem** (Jana Velkoborská)
- **Pohřeb jako proces**, rituály tradičních kultur (Radim Chlup)
- **Návrh ministerstva zdravotnictví k zacházení s tělem** (Jana Velkoborská a Tomáš Kotrlý)

Diskuze a následuje obědová přestávka 30 minut

- **K účtování za přechodné uložení těl ve FN Bulovka** (Iveta Kočová)
- **Postup ÚZSVM při nakládání s hrobovým zařízením** (Tomáš Kotrlý)

Diskuze a závěr (okolo 14:00 hodin.)

Desatero zacházení s tělem zemřelého

1. S mrtvým lidským tělem se zachází vždy důstojně, jako by se jednalo o tělo živého člověka.
2. Mrtvě narozené dítě musí být pohřbeno, opuštěné plody po potratu zpopelněny v krematoriu.
3. Vypravitel pohřbu má právo vidět tělo zemřelého ve vhodné místnosti. Rakev i vak musejí být na jeho přání otevřeny.
4. Tělo zemřelého se předává vždy upravené (zašité, umyté a zahalené).
5. Tělo zemřelého se ukládá do plastového vaku na zemřelé či mrazicího zařízení v odůvodněných případech.
6. Nekoná-li se pitva, může u péče o tělo zemřelého asistovat osoba blízká, je-li přítomna.
7. Předávání osobních věcí zemřelého, vložených do vhodného obalu, musí být citlivé.
8. Poskytovatel zdravotních a sociálních služeb odpovídá za řádné označení těla zemřelého před jeho vydáním pohřební službě.
9. Přání a preference pacienta ohledně pohřbu a hrobu je třeba respektovat.
10. Osoba blízká zemřelému může proti postupu poskytovatele při nevhodném zacházení s tělem zemřelého podat stížnost.

Bazální úprava zemřelého lékařem

Uzavřít oči,
podložit nebo podvázat bradu,
tělo zemřelého zakrýt.

Paradoxy metodického doporučení MZ

- Tělo zemřelého je do předání vypraviteli pohřbu pacientem, pokud
 - umřel v nemocnici
 - byl pitván
- Zacházení se zemřelým pacientem je, mimo pitvu, nehrazenou zdravotní službou
- Zacházení s tělem zemřelého, mimo prohlídku, není zdravotní službou.

Vyhláška MZ č. 55/2011 Sb. §§ 42 a 43

- Sanitář může vykonávat činnosti
 - při úpravě těla zemřelého a odvážet je
 - při evidenci
 - těl zemřelých
 - jejich šatstva
 - cenností
 - dokumentaci o styku s pohřební službou
- po pitvě
 - upravovat těla zemřelých
 - oblékat je pro předání pohřební službě
- Autoptický laborant nemusí upravit tělo zemřelého.

Vyhláška MZ č. 55/2011 Sb. bez odborného dohledu a bez indikace

- Všeobecná či praktická sestra může
 - poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým
 - po stanovení smrti lékařem zajišťovat
 - **péči o tělo zemřelého**
 - činnosti spojené s úmrtím pacienta
- Zdravotnický záchranář může
 - zajišťovat v případě potřeby **péči o tělo zemřelého**
- Zdravotně-sociální pracovník může
 - v případě úmrtí pacientů provádět odborné poradenství v sociální oblasti
 - u osamělých zemřelých pacientů zajišťovat záležitosti spojené s úmrtím
- Ošetřovatel může (pod odborným dohledem sestry)
 - provádět **úpravu těla zemřelého**

Lékař nesmí zakázat otevřít rakev

ZÁKAZ OTEVŘENÍ RAKVE

Jméno a příjmení zemřelého LALIK MILAN

Datum narození: 11.03.1948

Bydliště: NEJDEK, NÁMĚSTÍ KARLA IV. 239

Datum úmrtí: 10.11.2020

Místo úmrtí: INT-C, NEMOCNICE SOKOLOV

Důvod zákazu: COVID

NEMOCNICE SOKOLOV
NEMOS SOKOLOV s.r.o. IČZ: 48008
Patologické oddělení
IČP: 4800813 - OPA
Tel. č. 352 310 277, odb. 307

Razítko a podpis

	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze U Nemocnice 499/2, 128 08 Praha 2 IČ: 00064165, tel. 224 961 111	Formulář F-USLT-02 Strana 1 z 1 Verze číslo: 1
Ústav soudního lékařství a toxikologie – pracoviště soudní lékařství Pracoviště: Studničkova 4, 128 21 Praha 2		

Zákaz otevření

Jméno a příjmení zemřelého: Michal HAMRLE

Datum narození: 17. 02. 1965

Bydliště: Halasova 995/9, Praha 4

Datum a místo úmrtí: 29. 02. 2020, Modřanská, Praha 4 – na svahu pod skálou

Důvod zákazu otevření: Traumatické změny těla.

Markéta Szkanová
Markéta Szkanová

Datum: 03. 03. 2020

Razítko a podpis lékaře

vyplňte strojem

Odd. OH 3 Nar. 1930

Jméno SEDLÁKOVÁ JARMILOVA

zemřel-a dne 28.5.2024 v 16 10 hod. 19.....

Příbuzní zemřelého uvědoměni: ano ne

Podpis zdravotní sestry: [Signature] FIL

SEVT - 14 035 0 1/87 včt 30-87 - 4687

Označení těla zemřelého musí být provedeno během prohlídky (§ 84 ZZS)

Pohřební služba těla zemřelých neoznačuje

Nová základní povinnost policie:

Úmrtí osoby, o které se policie dozví podle jiného právního předpisu¹, policie oznámí bez zbytečného odkladu osobě blízké zemřelé osoby.

Pokud se policii nepodaří oznámit úmrtí osobě blízké, o uvedené skutečnosti informuje policie lékaře, který tělo zemřelého prohlížel.

¹ § 86 odst. 1 písm. h) zákona o zdravotních službách

FAKULTNÍ NEMOCNICE BULOVKA
Budínova 67/2, 180 81 Praha 8
tel. 26608 1111, e-mail: info@bulovka.cz
IDDS: n9hiezm, IČO: 00064211
www.bulovka.cz

04_SPC_FNB_001
Ceník zdravotních a nezdravotních služeb pro
veřejnost, klienty (samoplátce)

Strana č./Celkem stran: 54/59
Verze: 2 5/2024

1.38 ULOŽENÍ LIDSKÝCH POZŮSTATKŮ

	Cena s DPH (Kč)
Uložení lidských pozůstatků v chladicím zařízení- za každých započatých 24h *)	650

* Vysvětlivka

- 1) Za zemřelého ve zdravotnickém zařízení a v zařízení sociálních služeb se cena služby chlazení počítá od uplynutí 48 hodin od úmrtí nebo od ukončení pitvy (byla-li provedena) až do převzetí lidských pozůstatků k pohřbení.
- 2) Za zemřelého mimo zdravotnické zařízení nebo mimo zařízení sociálních služeb se cena služby chlazení počítá **od provedení zdravotní pitvy** až do převzetí lidských pozůstatků k pohřbení.
- 3) Za zemřelého, u kterého byla provedena soudní pitva, se cena služby chlazení počítá **od obdržení souhlasu státního zástupce** s pohřbením až do převzetí lidských pozůstatků k pohřbení.

Po celou dobu čekání těla zemřelého na pitvu a 48 hodin po jeho pitvě je uchování lidských pozůstatků ve zdravotnickém zařízení zdarma, i když nedošlo k úmrtí pitvané osoby ve zdravotnickém zařízení.

Postup při úmrtí dle FN Bulovka

14.12.2023 4:45 R. umírá v terénu

14.12.2023 7:30 R. přijmut do FNB

14.12.2023 14:00 R. odpitván

6 dní

16.12.2023 14:00 R. končí 48 h po pitvě

18.12.2023 4:45 R. mohl být pohřben Pha 8

20.12.2023 oznámení FNB o úmrtí Pha 8

21.12.2023 telefon Pha 8 na PČR Libeň

6 dní

27.12.2023 PČR oznamuje úmrtí dceři R.

27.12.2023 e-mail na FNB oznámila úmrtí?

7 dní

2.1.2024 e-mail na FNB urgence

3.1.2024 dcera R. na Pha 8 osobně

3.1.2024 objednávka sociálního pohřbu R.

3.1.2024 e-mail na FNB neúčtovat náklady

4.1.2024 9:15 R. Odvezen k pohřbení

5.1.2024 R. pohřben žehem

Zbytečných, zcela neúčelných 22 dní, za které FNB chtěla po Pha 8 celkem 12 350 Kč

Zákony upravující hrobové zařízení

- 1811 ABGB
- 1950 – 1964 Střední zákoník (zákon č. 141/1950 Sb.)
- 1964 – 2005 opuštěná věc náleží státu (zákon č. 40/1964 Sb.)
- 2005 – 2013 opuštěná věc náleží obci (zákon č. 359/2005 Sb.)
- 2014 – 2017 Zákon o pohřebnictví nebyl v souladu s NOZ
- 2017 platí výhradně pouze občanský zákoník

Opuštění práva nájmu a nábobku

- Úmysl nepokračovat v nájmu
- 1 rok po skončení tlecí doby
- Hrobové zařízení movité lze po 3 letech nabýt obcí
- Hrobové zařízení na hřbitově nelze
 - nalézt podle § 1057 OZ
 - opustit bez dalšího dle § 1050 odst. 1 OZ:
„Byla-li movitá věc, která pro vlastníka měla zřejmě jen nepatrnou hodnotu, zanechána na místě přístupném veřejnosti, považuje se za opuštěnou bez dalšího.“

Instrukce ÚZSVM dne 18. ledna 2017

Pokud je hrobka stavbou ve smyslu § 2 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, bude nabídnuta k prodeji vlastníkovi pozemku, na kterém se nachází (viz ustanovení § 3056 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

1. Pokud vlastník pozemku nevyužije předkupního práva, nabídne se hrobové zařízení osobě, která je nájemcem hrobového místa, pokud lze takovou osobu zjistit.
2. Pokud tato osoba nevyužije nabídku k prodeji, nabídne se hrobové zařízení obci, v jejímž obvodu se veřejné pohřebiště nachází.
3. Pokud se hrobové zařízení nepodaří zrealizovat žádným z uvedených způsobů, realizuje se jeho prodej ve výběrovém řízení.
4. Oznámení o výběrovém řízení se rovněž zveřejní vhodným způsobem na veřejném pohřebišti (např. ve vývěsní skřínce). Informace o výběrovém řízení se zašle rovněž nájemci hrobového místa a obci.

Pokud hrobové zařízení není stavbou, probíhá realizace v pořadí:

1. nájemce hrobového místa, pokud ho lze zjistit
2. obec
3. vlastník pohřebiště
4. výběrové řízení

Instrukce ÚZSVM dne 15. února 2024

To, zdali se vlastníkem opuštěné hrobky či nemovitého hrobového zařízení v návaznosti na § 1050 odst. 2 zákona OZ má stát Česká republika s příslušností hospodařit Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, záleží na určení, k jakému datu byla hrobka či nemovité hrobové zařízení opuštěno.

Pokud k opuštění došlo před nabytím účinnosti OZ, tj. před 1. lednem 2014, měly by být hrobka či nemovité hrobové zařízení zaevidovány do majetku obce, která je vlastníkem pozemku (viz § 3056 OZ) nebo obce, která je provozovatelem pohřebiště (viz § 996 OZ).

Pokud provozovatel pohřebiště na základě dostupných podkladů vyhodnotí, že došlo k opuštění až po nabytí účinnosti OZ, zašle tuto informaci spolu podklady příslušnému pracovišti Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových k posouzení.

- <https://www.uzsvm.cz/instrukce-pro-postup-pri-nakladani-s-hrobovym-zarizenim>

- Věc nemovitá (štoly, tunely, kryty - § 498 OZ)
- Není třeba souhlas podle stavebního zákona
- Po 10 letech opuštěnosti nabývá do vlastnictví stát
 - § 1045 odst. 2 NOZ
- Superficiální zásada
 - § 3056 – obec má předkupní právo

ZÁSADY nakládání s majetkem, který po skončení nájmu z hrobových míst nebyl odstraněn

Správce pohřebiště předloží prostřednictvím odboru komunálních služeb MěÚ Valašské Meziříčí ve třech vyhotoveních (jednou pro odbor kultury MěÚ Valašské Meziříčí) alespoň 1x ročně (nejpozději do 30. 4. příslušného roku) soupis náhrobků, ostatního hrobového zařízení a hrobek, které si nájemce hrobového místa neodebere, nebo nezajistí prokazatelně jeho odstranění do 30 dnů po skončení nájmu hrobového místa, městu.

Hrobová zařízení či hrobky míst se skončeným nájmem a se zjevnými znaky opuštěnosti budou až do konečného vyřešení ponechána na původních místech a takto mohou být po uplynutí tří let **/10 let** od předání soupisu městu Valašské Meziříčí nabízena případným novým zájemcům **/státu (ÚZSVM)**.

Valašské Meziříčí (žlutě doplnil Tomáš Kotrlý)

<https://www.tsvmpo.cz/index.php/sprava-hrbitova> (2022)

Oddělení pohřebnictví MMR

Email: pohrebnictvi@mmr.cz

Příjmení	Jméno	Pevná linka	Mobil	Email
Augustinová	Hana	224 86 4079	703 870 961	Hana.Augustinova@mmr.cz
Dobrovolná	Tamara	224 86 4602	703 174 199	Tamara.Dobrovolna@mmr.cz
Kotrly	Tomáš	224 86 4146	731 628 189	Tomas.Kotrly@mmr.cz
Matys	Marián	224 86 4033	705 695 311	Marian.Matys@mmr.cz
Mičo	Milan	224 86 4635	731 628 389	Milan.Mico@mmr.cz